

FIȘA MĂSURII M5/3A

Denumirea măsurii: ACCES LA FINANȚARE A FORMELOR ASOCIATIVE DE PRODUCĂTORI ÎN AGRICULTURĂ

Codul măsurii: M5/3A

Tipul măsurii: INVESTIȚII

SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Comunicarea slabă între agricultorii din aceeași comunitate, lipsa de informații privind beneficiile asocierii și absența sprijinului din partea autorităților locale sunt doar trei dintre problemele care încetinesc procesul de asociere, și ar trebui ca acestea să aibă prioritate la rezolvare prin intermediul unor politici publice în agricultură. Aceste inițiative ar trebui să sprijine dezvoltarea capacităților formelor asociative și cooperatiste prin acțiuni de instruire și consultanță, să includă asociațiile rurale în programele de susținere a economiei sociale, să înființeze departamente specializate în cadrul camerelor agricole, să finanțeze depozitele și piețele de proximitate, să susțină lanțurile scurte de producție și să asigure facilități fiscale directe. Pentru îmbunătățirea și adaptarea producției la cerințele pieței și pentru comercializarea la comun a produselor este necesară crearea unui avantaj reciproc prin accesibilizarea la finanțare a formelor asociative. Fermierii trebuie să fie stimulați pentru implicarea în aceste forme asociative astfel încât să se creeze un avantaj concurențial față de alți producători singurari de pe piață. Stimularea înființării de forme asociative este necesară în vederea creării unui nivel ridicat de competitivitate al producătorilor primari. Prin asociere, fermierii își vor putea consolida puterea de negociere, pot achiziționa la prețuri convenabile echipamente și tehnologii, pot accesa mai ușor diferite surse de finanțare și pot introduce inovații și idei noi de management. Necesitatea sprijinirii formelor asociative decurge în primul rând din dificultățile cu care se confruntă micii producători agricoli, dificultăți ce sunt generate de cooperarea dificilă cu unitățile prestatoare de servicii, mai ales în situația în care suprafața pe exploatație este redusă, precum și de lipsa sau slaba dezvoltare a structurilor de marketing. Activitatea agricolă preponderent desfășurată în teritoriul Valea Șomuzului este realizată în special la nivel de exploatație individuală sau micro fermă, fapt pentru care micii întreprinzători se confruntă cu diverse probleme ce țin în special de accesul pe piață și limitându-se la practicarea unei agriculturi de semi subzistență.

Dezvoltarea de forme asociative reduce deficiențele legate de volumul redus și fragmentarea ofertei de produse a fermelor mici și mijlocii, consolidându-se poziția pe piață.

Asocierea este cu atât mai importantă, având în vedere specificul pomicol al zonei. Având în vedere dimensiunile reduse ale exploatațiilor în cadrul acestui sector, devine aproape imposibilă valorificarea optimă a producției obținute, fapt pentru care mulți producători își comercializează produsele în spații improprie, fără a avea acces la lanțurile de aprovizionare. Obiectivul ce se urmărește a fi atins prin susținerea acestui tip de structuri este valorificarea produselor membrilor, astfel degrevând producătorul de sarcina vânzării

producției, ceea ce va contribui la o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor scurte de aprovizionare.

Măsura este în concordanță cu următoarele nevoi identificate în cadrul analizei diagnostic și analizei SWOT:

- Forță de muncă preponderentă în sectorul agricol
- Activități agricole desfășurate în cadrul unor exploatații mici și foarte mici ce au un nivel scăzut al productivității și eficienței economice.
- Acces limitat la surse de finanțare
- Grad de dezvoltare economică scăzut din cauza fondurilor insuficiente și a interesului scăzut pentru investiții noi
- Sisteme de producție, colectare și depozitare a produselor agricole slab dezvoltate

Măsura contribuie la obiectivul de dezvoltare rurală al Reg. (UE) nr. 1305/2013, art.4-

Favorizarea competitivității agriculturii

Obiectivele specifice ale măsurii:

- Promovarea formelor asociative în agricultură
- Îmbunătățirea și adaptarea producției la cerințele pieței
- Accesul mai facil al fermierilor la o piață competitivă
- Valorificarea adecvată a suprafețelor agricole
- Crearea unor modele de bună practică pentru restul fermierilor din zonă

Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013 - P3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

Măsura corespunde obiectivelor art.27 alin (3) - Înființarea grupurilor și organizațiilor de producători din Reg. (UE) nr. 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale , prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: mediu și climă, inovare.

Pentru îmbunătățirea și adaptarea producției la cerințele pieței și pentru comercializarea produselor la comun, este necesară o abordare mai intensă a conceptului de cooperare. Aceste grupuri de cooperare trebuie să fie organizate în așa fel încât să funcționeze în beneficiul membrilor. Înființarea de grupuri de producători în sectorul pomicol va contribui la reducerea dezavantajelor structurale și la consolidarea poziției pe piață a fermierilor din acest sector. Prin asociere vor putea fi respectate mai facil bunele practici de mediu, iar realizarea investițiilor în comun va contribui la gestionarea mai eficientă a apei și a deșeurilor și va facilita utilizarea surselor de energie regenerabilă în folosul membrilor. Prin asociere, grupurile de producători pot avea mai ușor acces la informații cu privire la practici agricole îmbunătățite și vor putea adopta măsuri specifice pentru protejarea în fața schimbărilor climatice. Atât pentru dezvoltarea exploatațiilor agricole cât și pentru

dezvoltarea exploatațiilor pomicole bunele practici de mediu și managementul eficient al resurselor sunt fundamentale pentru sustenabilitatea acestora.

Datorită cooperării dintre micii fermieri sunt posibile acțiuni inovative ce nu pot fi realizate în afara unei forme asociative precum dezvoltarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare pentru creșterea siguranței alimentare, de produse adaptate mai bine cerințelor pieței și de metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M5/3A este complementară cu măsura M1/1C - Formare profesională în sectorul agricol și ai măsurii M2/2A - Investiții în exploatațiile agricole și pomicole.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M5/3A contribuie la prioritatea P3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură împreună cu măsura M4/3A.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Sprijinul acordat prin intermediul acestei măsuri va încuraja asocierea micilor producători și poate contribui la transformarea fermelor de dimensiuni mici și foarte mici în ferme comerciale. Valoarea adăugată a măsurii decurge din oferirea unor soluții optime micilor exploatații de a-și promova/comercializa producția în comun, de a depăși constrângerile cauzate de dimensiunea redusă a exploatațiilor. Asocierea poate contribui la creșterea gradului de competitivitate în domeniul agroalimentar prin aprovizionarea piețelor locale într-un mod ritmic, fără goluri în lanțul de aprovizionare, asigurându-se livrarea unor produse calitative adaptate cerințelor consumatorilor.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislația europeană

Regulamentului UE nr. 1407/2013 al Comisiei Europene din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, cu modificările și completările ulterioare

Legislație Națională

Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat

Ordonanța nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 338/2005, cu completările și modificările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Grupurile de producători din sectorul agricol și pomicol care se încadrează în definiția IMM-urilor și care au fost recunoscute oficial de către autoritatea competentă înainte de solicitarea sprijinului, dar după 1 ianuarie 2014 care au sediul social sau punctul de lucru în teritoriul GAL Valea Șomuzului.

5. Tip de sprijin

- Sprijin forfetar, degresiv, plătit în transe anuale, pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut, acordat în baza unui plan de afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

În stabilirea tipurilor de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele:

- art. 65 din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014;
- prevederile din PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a sub-măsurii 19.2;
- aspectele privind demarcarea și complementaritatea operațiunilor;
- respectarea schemei de ajutor de minimis (dacă este cazul).

Acțiuni eligibile:

Cheltuielile eligibile sunt cele rezultate din înființarea și funcționarea grupurilor de producători din sectorul agricol și pomicol, prevăzute în planul de afaceri necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Acțiuni neeligibile:

Nu vor fi eligibile în cadrul acestei măsuri cheltuielile pentru fuzionarea grupurilor de producători existente.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili,
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul teritoriului GAL Valea Șomuzului
- Solicitantul prezintă un plan de afaceri care trebuie să detalieze activitățile planificate ale grupului în raport cu una sau mai multe dintre categoriile enumerate mai jos (art. 27 (1) R 1305/2013):
 - adaptarea producției și produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței;
 - introducerea în comun a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și aprovizionarea cumpărătorilor en gros;
 - stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității; și
 - alte activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători, cum ar fi dezvoltarea competențelor în materie de exploatare și de comercializare, precum și organizarea și facilitarea proceselor de inovare.
 - În cazul sectorului pomicol, vor fi luate în considerare pentru sprijin speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă STP, exceptând cultura de căpșuni în sere și solarii și pepinierele. Se acceptă finanțarea altor specii care nu sunt cuprinse în Anexă, în baza unei analize locale a unui institut certificat care să ateste potențialul speciei respective într-o anumită zonă.
- Membrii grupurilor de producători au domiciliul stabil/sediul social în unitățile administrativ teritoriale membre ale GAL Valea Șomuzului.

8. Criterii de selecție

Criteriile de selecție vor fi stabilite pe baza următoarelor principii

- Principiul cooperării (grupurile de producători care fac parte dintr-un Grup Operațional în cadrul PEI);
- Principiul reprezentativității grupurilor (numărul de membri);
- Principiul calității produselor (grupurile care produc, depozitează și comercializează produse ecologice, tradiționale sau produse care participă la scheme de calitate europene).
- Principiul sectorului prioritar - pomicultură
- Principiul asocierii exploatațiilor de dimensiuni mici și foarte mici
- Principiul prioritizării la finanțare a proiectelor grupurile de producători din sectorul agricol și pomicol în cadrul cărora se identifică beneficiari ai finanțării prin măsura M1/1C - Formare profesională în sectorul agricol și ai măsurii M2/2A - Investiții în exploatațiile agricole și pomicole.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil este de 149.569,39 euro (componenta A 90.000 euro + componenta B 59.569,39 euro)

Sprijinul acordat este 100% public și nu poate să depășească anual 10% din valoarea producției comercializate în primii 5 ani și 100.000 euro/an.

Sprijinul se va acorda astfel:

Anul I - 10%

Anul II - 8%

Anul III - 6%

Anul IV - 5%

Anul V - 4%

Sprijinul se plătește sub forma unui ajutor forfetar degresiv, în tranșe anuale, pe o perioadă care nu poate depăși cinci ani de la data la care grupul de producători a fost recunoscut. Sprijinul se calculează pe baza producției comercializate anual prin intermediul grupului. În primul an, se poate plăti grupului de producători un sprijin calculat pe baza valorii medii anuale a producției comercializate de membrii acestuia, în ultimii trei ani înainte de aderarea la grup, excluzând valorile maximă și minimă. Ultima rată se va plăti numai după ce s-a verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect. În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează sprijinul, proporțional cu obiectivele realizate.

10. Indicatori de monitorizare

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la grupuri/organizații de producători - minim 2 proiecte.

Indicatori de monitorizare suplimentară

Cheltuiala publică totală - 149.569,39 euro.